

عنوان مقاله:

از پیش نگری تا آینده نگاری: ابتدای روش شناسی آینده پژوهی بر مدل پیاز پژوهش

محل انتشار:

فصلنامه روش شناسی علوم انسانی، دوره 28، شماره 113 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

شهریار شیرویه پور - دانشجوی دکتری آینده پژوهی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، قزوین، ایران

صفر فضلی - استاد دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، قزوین، ایران.

خلاصه مقاله:

منحصر به فرد بودن معرفت شناسی آینده پژوهی، نوپا بودن و ماهیت میان فرا رشته ای آینده پژوهی و نیز خلا ادبیات موجود در حوزه روش شناسی آن موجب شده است که یکپارچگی مناسبی در این حوزه وجود نداشته باشد؛ از این جهت روش شناسی آینده پژوهی همانند خود این رشته تحولات فراوانی را در دو دهه گذشته پشت سر گذاشته است. به دلیل وجود این ضعف جدی، پژوهش حاضر درصدد بررسی روش شناسی و ساخت طرح پژوهش کارآمد و متناسب با نیازهای روزافزون آینده پژوهی است تا مانع سردرگمی پژوهشگران شود. عمده مطالعات علمی در زمینه روش شناسی آینده پژوهی بر روش های متمایز و اجرای آنها تمرکز دارند؛ در حالی که روش شناسی در آینده پژوهی به خودی خود هدف نبوده، بلکه از آن استفاده می شود تا به رویکردهای مناسب به نگاشت واقعیت، یعنی همان آینده جهت داده شود. در این مقاله با محوریت روش شناسی توصیفی-تحلیلی به بررسی سامانمند برای توسعه روش شناسی پژوهش براساس مدل پیاز پژوهشی پرداخته می شود و ارتباط و انطباق این مدل را برای آینده پژوهی بررسی می کند. مقاله حاضر نه مرحله از توسعه روش شناسی و ساخت طرح پژوهش برای آینده پژوهی را ترسیم و تبیین می کند که با تعریف موضع فلسفی شروع و به تدریج به ساخت طرح پژوهش منتهی می شود.

کلمات کلیدی:

آینده پژوهی، پیش نگری، آینده نگاری، روش شناسی، پیاز پژوهش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1662731>

